

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 11

NOVEMBER 2015

**VERBRUIKERSTUDIES
MEMORANDUM**

PUNTE: 200

Hierdie memorandum bestaan uit 11 bladsye.

VRAAG 1: KORTVRAE

1.1	1.1.1	C	Kredietburo	(1)
	1.1.2	D	Elektroniese Fondsoordra.	(1)
	1.1.3	B	begin by die eerste punt van kontak.	(1)
	1.1.4	D	Betaal die kredietkaart wanneer jy kan	(1)
	1.1.5	A	Makronutriënte	(1)
	1.1.6	C	Cheddarkaas en jogurt	(1)
	1.1.7	A	nierprobleme.	(1)
	1.1.8	D	Maltose, galaktose, sukrose, semel	(1)
	1.1.9	A	melk en vrugte	(1)
	1.1.10	D	fortifikasie.	(1)
	1.1.11	A	horisontale	(1)
	1.1.12	A	'n area wat deur lyne omsluit is.	(1)
	1.1.13	C	koel kleure.	(1)
	1.1.14	B	Stadiese beheer	(1)
	1.1.15	A	anders wees as die van ander segmente.	(1)
1.2	1.2.1	E	Nagblindheid	(1)
	1.2.2	B	Hardlywigheid	(1)
	1.2.3	D	Spierkrampe	(1)
	1.2.4	G	Vertraagde groei	(1)
	1.2.5	C	Verlaagde weerstand teen infeksie	(1)
1.3	1.3.1	E	Simmetriese balans	(1)
	1.3.2	M	Tasbare tekstuur	(1)
	1.3.3	A	Ritme: herhaling	(1)
	1.3.4	H	Asimmetriese balans	(1)
	1.3.5	K	Analogiese kleurskema	(1)
	1.3.6	J	Dekoratiewe beligting	(1)
	1.3.7	C	Beklemtoning	(1)
	1.3.8	F	Gesplete komplimentêre kleurskema	(1)
	1.3.9	D	Taakbeligting	(1)
	1.3.10	G	Visuele tekstuur	(1)
1.4	1.4.1	D	Om goedere tot 'n spesifieke hoeveelheid te koop	(1)
	1.4.2	F	'n Tipe rekening wat jou die opsie bied om meer geld te onttrek as wat beskikbaar is	(1)
	1.4.3	C	Die verkoopprijs van die item is betaalbaar oor 'n spesifieke aantal maande	(1)
	1.4.4	E	Belê geld vir 'n vaste periode van tyd	(1)
	1.4.5	B	Die kliënt ontvang slegs die goedere as die volle bedrag betaal is	(1)
	1.4.6	H	Gebruik as 'n beleggingsrekening waarby jy 'n groot minimum balans moet handhaaf	(1)
1.5	A		Bedien eenvoudige, ongekompliseerde voedsel	(1)
	D		Bedien gesonde versnapering tussen maaltye	(1)
	E		Water moet beskikbaar en maklik bekombaar wees	(1)
	G		Klein porsies van proteïenryke voedsel moet by elke maaltyd ingesluit word	(1)

[40]

VRAAG 2: DIE VERBRUIKER

- 2.1 2.1.1 (a) Voedsel (1)
- (b) Voedsel is belangrik vir oorlewing; en omdat hulle 'n kleiner inkomste het, sal die uitgawes aan voedsel 'n groter persentasie van hul totale inkomste reflekteer. (2)
- 2.1.2 Hulle verdien 'n groter inkomste en dus kan hulle 'n groter behuisingverband bekostig. Hierdie groep is eienaars van eie huise en daarom word eiendomsbelasting ook deel van uitgawes. (2)
- 2.1.3
- Meubels/huishoudelike apparaat/herstelwerk
  - Omgewing/kultuur
  - Kommunikasie
  - Opvoeding
  - Restaurante en hotelle
  - Gesondheid
  - Kleding en skoene
  - Assuransie/finansiële dienste (Enige 2) (2)
- 2.1.4 *Ligging*
Mense wat ver van hulle werkplekke woon, spandeer meer geld op vervoer, byvoorbeeld – landelike mense. OF Goedkoper areas kos minder belasting en dus minder geld. (Enige 1)
- Kulturele en godsdienstige oortuigings*
Die verskillende oortuigings en norme affekteer die produkte en dienste wat hulle koop en verbruik. (Enige 2) (2)
- 2.2 2.2.1 (a)
- Toegang tot fonds onmiddellik elektronies OF
  - Jy betaal met die kaart en die bank gee die geld onmiddellik aan die besigheid OF
  - Jy kan geld onttrek van OTM OF
  - Gebruik pos of aanlyn/internet aankope of telefoonaankope. Dit is 'n vorm van kontanttransaksie.
  - Onttrek kontant op dieselfde tyd as om aankope te doen (kontantterug-fasiliteit). (Enige 2) (2)
- (b) (i) Rente
- Is die prys van goedere waarvoor die geld geleen is OF
  - Addisionele geld wat by die verkoopprijs van die produk byvoorbeeld kliënte betaal meer vir oorspronklike verkoopprijs OF
  - Ekstra geld word by die produk gevoeg as 'n voorreg om later te betaal – winkeleienaar wag dan nou vir die geld. (2)
- (ii) NKW (Nasionale Kredietwet) (2 x 1) (2)

- 2.2.2 (a) met huiswerk help
(b) R200,00 (R50 x 4) [die begroting is per maand, die gemiddelde 4 weke per maand]
(c) Vlooi/kolwyntjehouers
(d) R250,00
Let wel: kyk na die tabel in die vraag (a) en (b) KAN OOK (c) en (d) WEES en omgekeerd
(e) tabletas
(f) R299,90
(g) R249,00
(h) Spaar vir Samsung
(i) R666,50 (R3999 ÷ 6) [Sy koop dit oor 6 maande]
(j) R666,50
Let wel: e, f, g as 'n stel antwoorde of h, i, j (10)
- 2.3 2.3.1 Buigbare/dag-tot-dag (1)
- 2.3.2 Noodgeval (1)
- 2.3.3 Vaste (1)
- 2.4 Salarisse/lone, staattoelae/pensioene, familie en vriende, besigheidswinste/beleggings, tydelike werk, inkomste van huur, UIF (Enige 2) (2)
[30]

VRAAG 3: VOEDSEL EN VOEDING

3.1	3.1.1	Vitamiene K, A, D		(3)
	3.1.2	foliensuur		(1)
	3.1.3	<ul style="list-style-type: none"> • Vitamien D • Kalsium 		(2)
3.2	3.2.1	Vitamien A	(1 x 2)	(2)
	3.2.2	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik spekvleis met min vet/sny die vet van die spekvleis af • Gebruik lae vet/lite mayonnaise • Gebruik minder olyfolie 	(Enige 2)	(2)
3.3	3.3.1	Melk/melkskommel/koffie, dun sop, vrugteskommel	(Enige 2)	(2)
	3.3.2	<ul style="list-style-type: none"> • Vrugtesap is hoog in suiker • Sure in vrugtesappe nie goed vir jou tande nie 	(Enige 1)	(1)
	3.3.3	<ul style="list-style-type: none"> • Kontroleer die liggaamstemperatuur • Voorkom vinnige styging in die temperatuur • Nutriënte word vervoer, geabsorbeer en verteer • Ensieme wat deur speeksel, gas en sappe gedra word • Afvalprodukte word verwyder via urine en ontlasting – water • Hou die vel vogtig en soepel • Smeer gewrigte en spiermembrane • Bloed bevat water • Bloed vervoer O₂ en CO₂ 	(Enige 2)	(2)
3.4	3.4.1	Spinasie = meeste Aartappel: <u>gebak met vel</u> = minste		(2)
	3.4.2	<u>All Bran met vetvrye melk</u> Kies die laagste in kilojoules en laagste in vet ✓ om gewig te verloor ✓ Aanvaar ook die bewerking All bran = 1146 kJ en 0,2 g vet Vetvrye melk = 144,5 kJ en 0,2 g vet		(4)
	3.4.3	<ul style="list-style-type: none"> • Gestoomde biefstuk ✓ • Hoogste in proteïene ✓ • Proteïene nodig vir groei ✓ 	(Enige 2)	(2)
	3.3.4	Versadigde vette is slegte vette ✓ en moet vermy word ✓ OF Dit verhoog bloed cholesterolvlakke ✓ wat met hartsiektes geassosieer word ✓ OF Die vette is hoog in cholesterol en dit word in dierlike vette gevind ✓		(2)

- 3.5 3.5.1 (a) Dit dien as 'n isolator (1)
- (b) Beskerm teen besering (1)
- 3.5.2
- Voorsien essensiële vetsure wat vir groei en breinontwikkeling nodig is
  - Die liggaam kan nie vetsure vervaardig nie en dit moet deur voedsel verskaf word
  - Maak voorsiening vir die absorpsie van vetoplosbare vitamien A, D, E, K
  - Verteer stadig, vertraag die gevoel van honger = versadigingsgevoel
  - Maak voedsel smaaklik (Enige 2) (2)
- 3.6 Basale metaboliese spoed ✓
Die spoed wat die liggaam energie gebruik wanneer die liggaam in totale rus is ✓ bv. respirasie (asemhaal), om konstante temperatuur, opbou van weefsel, sirkulasie van bloed, hartklopping ✓ (3)
- 3.7 3.7.1 volwasse man (1)
- 3.7.2 moeders wat borsvoed (1)
- 3.8 3.8.1 (a) Fisiese (1)
- (b) Chemiese (1)
- 3.8.2 (a) Naarheid, braking, diarree, koors en kopseer ✓✓ (Enige 2) (2)
- (b) Hoender ✓ die hoender buite yskas ✓ dit was 'n warm dag ✓ (Enige 2) (2)

[40]**VRAAG 4: KLEDING**

- 4.1 4.1.1 Dit het 'n V-nek ✓
Lei die aandag weg van die skouers na die gesig
OF
Vertikale lyne trek die aandag weg van bolyf ✓
OF
Vertikale lyne laat die oog af beweeg, so verminder die breë borste
Geen versiering by borsarea nie
- Beklemtoon die middellyn ✓
Aandag word op die middellyn gevestig wat nouer is as skouers/weg van die skouers ✓
- Soomlyn ✓
Wydte balanseer die breër skouers ✓
Soomlyn (gekurfde lyne en gewone onder) beklemtoon, daarom weg van bolyf (6)
- 4.1.2 Die driehoekige (peervormige) (3)

- 4.1.3 (a) sag, syagtig, lig in gewig √√ (2)
- (b) (i) kleurvastigheid (1)
- (ii) hittegeleier (1)
- (iii) sterkte (1)
- (c) Vlekvry: Die vermoë dat kleedstof nie olie en vlekke maklik wys nie en nie maklik vlek nie √√ **OF** om te voorkom dat die kleedstof vuil en vetterig word √√
- Sterkte: Die vermoë van die kleedstof om spanning te weerstaan **OF** Hoe die kleedstof getrek word voordat dit breek √√
- Kleurvastheid: Die vermoë om die oorspronklike kleur te behou **OF** nie verkleur gedurende die wasproses √√
- Reaksie op hitte: Die vermoë van die kleedstof om hoe temperatuur te weerstaan bv. waswater, tuimeldroër, stryk √√
- Hittegeleiding: Die vermoë om die hitte na die kleedstof te dra **OF** om die hitte weg van die liggaam te lei √√ (3 x 2) (6)

- 4.2 4.2.1 Proporsie √
- Proporsie is 'n vergelyking tussen die verskillende dele √ In klere is dit die indeling van spasie
- Die twee dele/een area tot die ander moet 'n goeie verhouding vorm √ **OF**
- In die illustrasie word na die bloes en die romp verwys. Die bloes neem 5 √ dele en die romp 8 dele – in totaal 13 wat as goeie proporsie beskou word √ (4)

- 4.2.2 Gevolgtrekking: Harmonie van vorm was deur die uitrusting bereik/die sirkels wat in die verskillende dele van die uitrusting gebruik is, bring 'n gevoel van eenheid/samehorigheid en volledigheid √

- Die vorm is sirkels √
  - Die kolle op die rok
  - Die ronde kopstuk
  - Ringe is sirkels
  - Die sool is op die voorkant van die skoen
  - Die sirkel wat rondom die kop vir die haarstyl gevorm word
  - Die ronde vorm op die kant van die handsak
  - Die ronde halslyne vir beide die rok en die baadjie
- } Maks. 3

- Meer sirkelvormige vorme kan aangebring word deur ronde knope op die baadjie aan te bring, 'n ronde gespe by die handsak waar dit toemaak of selfs 'n skoen met 'n ronde detail op die bo gedeelte √ (6)
- [30]**

VRAAG 5: BEHUISING

- 5.1 5.1.1 Die bottels ✓ op die middel rak kanherringkik word klein tot groot ✓ of visa versa **OF**
Die kleure ✓ gebruik in die kleurskema in die ontwerp kan gaan van lig na donker ✓ **OF**
Die spasie tussen die rakke kan van klein tot groot gaan **OF**
Die 3 kandelare gerangskik volgens hoogte
(Enige aanvaarbare antwoord) (2)
- 5.1.2 Glad/fyn ✓
Effek: ✓✓
Gesofistikeerd, vroulik, formeel, klinies
Reflekteer lig, vertoon meer ruimte (3)
- 5.2 5.2.1 Sosiaal (1)
- 5.2.2 garage, waskamer, area vir stokperdjie vrye tyd, naaldwerkkamer en studeerkamer (1)
- 5.2.3 Voordele:
- Maksimum interaksie
  - Verskeidenheid van aktiwiteite alles neem plaas in een kamer (eet, werk en ontspanning)
  - 'n Gevoel van ruimte (Enige 2) (2)
- 5.2.4
- Kan kombuis maklik bereik, maar moet rondom die eetarea na die sitkamer beweeg ✓ eetkamertafel is 'n obstruksie
  - Sny nie deur die aktiwiteite nie (2)
- 5.2.5 Positiewe
- 'n Snoesige vertoning/goed vir oogkontak/stoele word so gerangskik dat mense gemaklik kan kommunikeer
  - Leeslamp langs die stoel
  - Voldoende spasie rondom die stoele
  - Die rusbank is naby die 2 langer mure
  - Koffietafel wat maklik bereikbaar is
(Aanvaar as die leerders skryf koffietafel te ver)
  - Meubels korrekte grootte vir die grootte van die kamer
  - Meubels gerangskik om 'n gevoel van balans te gee
  - Laat toe vir goeie verkeersvloei
  - almal kan die televisie sien
  - Swaar meubel moet reg geplaas wees (Enige 5) ✓✓✓✓✓
- NIE natuurlik beligting X
- Negatiewe
- As die rusbank in die hoek geplaas word, is die hoek verlore spasie
  - Ander enkelstoele het ook 'n tafel nodig
  - Voldoende elektrisiteitkragproppe word bevestig (Enige 1) ✓
- Gevolgtrekking: 'n Goeie rangskikking vir hierdie area ✓ (6)

- 5.2.6
- Al die kamers het stoorplek, behalwe die sitkamer
  - Ingeboude kaste in beide slaapkamers
  - Stoorplek in die gang (naby die trappe) – bereikbaar vir almal
  - Ingeboude stooreenhede in die kombuis
  - Klein stooreenhede (sykante) naby die kombuis deur vir eetarea
  - Badkamer moet maklike bruikbare ingeboude toebehore het, bv. bad, wasbak en sitkamer moet boekrakke en 'n leeslamp hê

(Enige 2) (2)

5.3

5.3.1

Eienskap	Tafel A PLASTIEK	Tafel B METAAL	Tafel C ROTTANG
(a) Konstruksie	Gevorm in vorm – geen lasplekke nie (1)	Aanmekaar gesweis. Verf verbeter die afwerking (1)	Saam geweef (1)
(b) Versorging en Instandhouding	Maklik om af te vee – moet skrape kan weerstaan (1)	Hang af van die afwerking, maklik om skoon te maak. Roesvry (1)	Maklik om skoon te maak. Lig om te beweeg (1)

(6)

- 5.3.2 (a)
- Esteties – word beskou as aantreklik
  - Jou voorkeure, afkeure/persoonlike smaak sal bepaal wat jy wil hê
  - Vakmanskap en kwaliteit sal 'n rol speel (Enige 2) (2)
- (b)
- Vergelyk winkels
  - Vergelyk pryse
  - Vergelyk jou begroting en die pryse
  - Lees die kontak en die waarborg
  - Vind 'n winkel met 'n goeie reputasie (Enige 2) (2)

5.3.3 [Mag nie sê - Esteties, Verbruikersverantwoordelikheid]

- Geskiktheid
- Ekonomie
- Sterkte en duursaamheid
- Menslike faktore (ergonomie)
- Omgewingsfaktore (Enige 1) (1)

[30]

VRAAG 6: ENTRPRENEURSKAP

- 6.1 6.1.1 *Passie:*
- As jy jou werk geniet/lief is vir wat jy doen, sal dit wys dat jou besigheid groei
  - As jy nie 'n passie het nie, sal jy belangstelling verloor en die besigheid laat vaar
  - Jy sal meer toegewyd wees aan die besigheid
- Vaardighede:*
- As jy goed daarin is, help dit vir jou om die regte produk te kies en dit na 'n besigheidgeleentheid te omskep
  - As jy besigheidsvaardighede het – het jy 'n voordeel bo die ander – weet hoe
- (Enige ander verduideliking) (2)
- 6.1.2
- Passie en vaardighede
  - Beskikbare spasie (kombuis as werkspasie)
  - Stoor spasie (eetkamer)
  - Finansies beskikbaar
  - Voorraad en apparaatvereistes
  - Tyd
  - Teikenmark
  - Ligging/plek – werk van huis af (Enige 5)
- [Moenie antwoorde aanvaar uit die tweede helfte van die gevallestudie nie, want dit was nie beskikbaar toe die beskuit as 'n produk en begin van 'n besigheid, byvoorbeeld fabriek gebou, personeel, ens.] (5)
- 6.1.3 Voorbeeld alleenlik:
 24 (√) beskuitjies in 'n katvorm (√)bedek met blou (√) versiersuiker.
 Opgestapel in sellofaanpakkie in olifantvorm en etiket met 'n lyn vasgebind.
 Merk vir voorkoms √ bv. enige dier vorm, olifant, hasie, perd, hond √
 Enige kleur versiersuiker bv. pienk, oranje
 Hoeveelheid √ bv. 24
 Verpakking √√ bv. sellofaan pakkie
 Olifantetiket
 Vasmaak met lyn (5)
- 6.1.4 winkels, korporatiewe geskenkwinkels, kinders (Enige 2) (2)
- 6.1.5 'Ek het voorbeelde van die beskuitjies na winkels geneem' (1)
- 6.1.6
- Produseer wat die kliënte wil hê
  - Teikengroepspeksifikasies
  - Groei netwerk en bou verhoudinge
  - Bevredig kliëntebehoefes (Enige 2) (2)

6.1.7 Om 'n geïnteresseerdheid te skep en meer kliënte √ soos die aanvraag stadiger groei √ en dan uiteindelik dieselfde bly. (Sy het gereelde kopers)

OF

Kompetisie neem aan ander markaandele – dit is moeilik om die oorspronklike markaandele te behou.

(2)

6.2 6.2.1 Algemene lopende koste van 'n besigheid (Fokusboek)

OF

Koste wat nie op 'n spesifieke item produk gevra word is meer as een tipe produk in dieselfde area gemaak is. (Oxfordboek)

Addisionele koste behalwe die materiaal

(1)

6.2.2 Materiaalkoste, arbeidskoste en oorhoofse koste √√√

Aanvaar ook

Materiaal: kledingstof, garing, elastiek, vasmaak velcro, verpakking

Arbeid: jou eie arbeid of lone om te betaal vir hulp

Oorhoofse koste: instandhouding van naaimasjien, nuwe naalde, bobbins, afleweringkoste, elektrisiteit, water indien materiaal gewas moet word, skoonmaakkoste

(3)

$$6.2.3 \quad R150,00 \times \frac{65}{100}$$

$$= R97,50 \checkmark$$

$$= R 150,00 + R97,50 \checkmark = R247,50 \checkmark$$

(3)

$$6.2.4 \quad R150,00 \times \frac{85}{100}$$

$$= R127,50 \checkmark$$

$$= R150,00 + R127,50 = R277,50 \checkmark$$

$$= R277,50 \times 30 \text{ pare } \checkmark$$

$$= R8 325,00 \checkmark$$

(4)

[30]

TOTAAL: 200